

voedsel en waren autoriteit

Rijksinstituut
voor Volksgezondheid
en Milieu

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. dhr. dr. C.P. Veerman
Kamer 9H04
POSTBUS 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

onderwerp

Meticilline resistente *Staphylococcus aureus* (MRSA) bij slachtvarkens

datum

10 maart 2006

ons kenmerk

VWACE/RO/MB/U-06/10275

Geachte heer Veerman,

behandeld door

R. van Oosterom

telefoon (070) 448 49 12

rob.van.oosterom@vwa.nl

Gezien het belang voor de varkenssector en de mogelijke implicaties voor de volksgezondheid informeer ik u over het volgende.

Meticilline resistente *Staphylococcus aureus*, kortweg MRSA, is bekend als "de ziekenhuisbacterie", die frequent uit buitenlandse ziekenhuizen in Nederland wordt geïmporteerd. Met enige regelmaat wordt in de internationale literatuur echter ook gepubliceerd over diersoorten die drager zijn van MRSA. Het is mogelijk dat deze bacterie van dier op mens wordt overgedragen. Varkens worden in deze context het meest frequent genoemd. Eind 2005 heeft Prof. Dr. A. Voss (Microbiologie Universiteit Nijmegen) bij een drietal patiënten, die allen contact hadden gehad met Nederlandse varkens, MRSA aangetoond. Het MRSA-type dat bij deze patiënten (en contactpersonen) werd aangetroffen, was niet te onderscheiden van het MRSA-type dat bij een varken werd geïsoleerd (in het kader van gericht onderzoek in de omgeving van de patiënten) en verschilde duidelijk van de MRSA-typen die gewoonlijk bij mensen worden aangetroffen. Nader onderzoek bij 26 varkenshouders, toonde aan dat 6 van hen (23%) drager zijn van dit zogenaamde 'varkenstype MRSA'.

Survey

Bovenstaande bevindingen waren voor de VWA en het Centrum Infectieziektebestrijding (CIb) aanleiding om een prevalentiestudie uit te voeren onder Nederlandse slachtvarkens. Verdeeld over 9 slachthuizen en 6 slachtbatches per slachthuis werden 540 klinisch gezonde varkens bemonsterd met een neusswab. In ruim 80% van de slachtbatches (1 of meer positieve varkens per slachtbatch) werd MRSA van het 'varkenstype' aangetoond. Circa 40% van de onderzochte varkens was positief.

Voedsel en Waren Autoriteit

Directie Toezichtsbeleid &

Communicatie

Prinses Beatrixlaan 2

2595 AL Den Haag

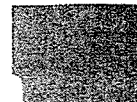
Postbus 19506

2500 CM Den Haag

Telefoon (070) 448 48 48

Fax (070) 448 47 47

www.vwa.nl

dierenartsen en slachthuispersoneel), kan leiden tot overdracht van 'varkens-MRSA' op mensen.

Als deze mensen vervolgens in ziekenhuizen worden opgenomen, wordt 'varkens-MRSA' geïntroduceerd in deze ziekenhuizen. Dit is ongewenst. Op dit moment wordt nog onderzocht of dit 'varkenstype MRSA' ook van mens-op-mens overdraagbaar is.

datum
10 maart 2006
ons kenmerk
VWACE/RO/MB/U-06/10275
pagina
2 / 3

Risico-inventarisatie en -evaluatie

- De mate waarin 'varkens-MRSA' door direct contact wordt overgedragen op varkenshouders (dierenartsen en slachthuispersoneel) is nog onvoldoende bekend. In nauwe samenwerking met het Cib zullen bedrijven uit de survey worden geselecteerd om -naast aanvullend veterinaire onderzoek- varkenshouders en zo mogelijk hun gezinsleden te bemonsteren.
- Het moment van introductie van 'varkens-MRSA' in de keten is niet bekend. Risicofactoren en mogelijke besmettingsbronnen worden nader onderzocht. Tevens zal een risicobeoordeling worden gemaakt met betrekking tot de mogelijke besmetting van (speen)varkens die bestemd zijn voor export.
- Risico's voor overdracht van 'varkens-MRSA' via producten worden als verwaarloosbaar klein ingeschat. Niettemin kan de VWA het voorkomen op varkensvlees nader onderzoeken.
- VWA zal het Cib verzoeken een deskstudie uit te voeren naar de MRSA-prevalentie bij verschillende andere diersoorten.

Aanvullend heeft de VWA via het frontoffice RIVM/RIKILT een aantal vragen uitgezet ter nadere beoordeling van het risico.

Consequenties voor de varkenshouders

- In een klein aantal gevallen kan een 'varkens-MRSA' de oorzaak zijn van huidontstekingen die met een ander dan het gebruikelijke eerste keus antibioticum behandeld moeten worden. De arts-microbiologen in Nederland worden daarom door het Cib schriftelijk op de hoogte gesteld van het feit dat varkenshouders een verhoogde kans op MRSA-dragerschap hebben.
- Indien uit onderzoek mocht blijken dat deze 'varken-MRSA' ook van mens-op-mens overdraagbaar is heeft dit consequenties bij behandeling of opname in een ziekenhuis. De geldende richtlijnen van de Werkgroep Infectieziektepreventie (WIP) voor personen met een hoog risico op MRSA-dragerschap zullen dan gevolgd worden.

Communicatie

Het RIVM en de VWA dringen bij u aan op nader onderzoek naar de risico's en op een open en zorgvuldige communicatie met beroepsgroepen die mogelijk met de bacterie te maken kunnen hebben.

De rapportage van de VWA/Cib survey naar het voorkomen van MRSA bij Nederlandse slachtvarkens zal als bijlage worden toegevoegd aan de cc.-geadresseerden.

Ik ga er van uit u hiermee passend te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Voedsel en Waren Autoriteit

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

datum
10 maart 2006
ons kenmerk
VWACE/ROMBU-06/10275
pagina
3/3

drs. A.M. W. Kleinmeulman
inspecteur-generaal

prof. dr. R. A. Coutinho
directeur Centrum van Infectieziektenbestrijding

Kopie aan:

- LNV DG Bergkamp
- VWS DG De Goeij
- LNV Directeur VD H. Paul
- VWS Directeur VGP A.M. P. van Bolhuis
- VWS Directeur PG L. Kootstra
- VWS Inspecteur Volksgezondheid/IGZ p/v I-G drs. N. C. Oudendijk